

Vedlegg 1: Tilpasning av tilbudsstruktur fram mot 2029

Innhold

1. Målsetninger med prosessen	2
2. Fylkestingets bestilling	2
3. Mulige effektiviseringstiltak	3
3.1 Økt oppfylling – redusert ekstra tildeling til skolene	3
3.2 Reduksjon av antall kostbare tilbud – redusert antall plasser eller reduserte kostnader per plass?	6
4. Påbygging til generell studiekompetanse	17
5. Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)	19
6. Tilpasse opplæringstilbudet til færre elever	20
7. Samfunnsmessige konsekvenser og elevens beste	21
8. Skoleanlegg	21
Ordforklaringer	23
Tilbudsprinsippene	23
Ressursfordelingsmodellen	23

1. Målsetninger med prosessen

Elevtallet i Trøndelag fylkeskommune vil, i likhet med i mesteparten av landet, reduseres. I Trøndelag starter denne reduksjonen i 2029. Når det blir færre elever, blir det også færre kroner å drive skole for. Nedgangen er forskjellig fra region til region i fylket.

Dette krever at vi tilpasser skole- og tilbudsstrukturen i den videregående opplæringen i Trøndelag, slik at vi fortsatt kan gi elevene et best mulig opplæringstilbud innenfor nye rammer.

Vi vil ha bred involvering av alle parter slik at vi får til å ivareta elevenes og regionens interesser på en best mulig måte. Vi inviterte derfor blant annet til seks åpne, regionvise folkemøter i mai, der vi fikk konkrete innspill til det videre arbeidet. En del av disse er også gjengitt i dette dokumentet.

2. Fylkestingets bestilling

Hvert år vedtar fylkestinget et budsjett for det kommende kalenderåret, og en økonomiplan som strekker seg over minst de tre neste årene. Disse planene legger rammene for all virksomhet i fylkeskommunen. I desember 2025 behandlet fylkestinget handlings- og økonomiplanen (HØP) for perioden 2026–2029.

Det ble i denne saken blant annet vedtatt at Avdeling kompetanse får et redusert budsjett på 118 millioner kroner i 2029. 77 millioner kroner er besparelser innenfor tilbudsstruktur og at vi i 2029 har færre elever.

Vedtaket legger opp til gradvise kutt i perioden fra 2026 til 2029. Fylkeskommunens planlagte besparelser trappes gradvis opp i perioden:

- 2026–2028: Innsparingene øker fra null i 2026 til over 25 millioner kroner i 2028. I disse årene hentes innsparingene gjennom økt oppfylling av klasser og grupper, og reduksjon av dyre tilbud.
- 2029: De totale besparelsene øker til 77 millioner kroner. Samtidig som effektiviseringstiltakene fortsetter, kommer også en del av kuttene dette året av at det blir færre 16–18-åringer i Trøndelag.

Konsekvensene av det fylkestinget har bestemt, kan i hovedsak deles i to:

1. Skoledriften må effektiviseres: Dette skal gjøres ved å fylle opp klassene bedre og redusere antall elevplasser på de dyreste tilbudene. Målet er å tilby opplæring til like mange elever som før, men til en lavere kostnad per elev.

2. Tilpasning til færre elever: I 2029 reduseres antall 16–18-åringer, og vi vil derfor trenge færre elevplasser. Når det blir færre plasser, reduseres også tildelingen til skolene tilsvarende. Oppdraget vårt er å justere skole- og tilbudsstrukturen slik at vi fortsatt kan gi elevene et best mulig tilbud, selv om de økonomiske rammene er strammere.

Handlings- og økonomiplanen er et styringsdokument som fylkesdirektøren skal følge opp. I starten av planperioden er den største utfordringen å finne de rette tiltakene for å spare penger. Mot slutten av perioden er det selve nedgangen i antall elever som blir hovedutfordringen. Når elevtallet faller, må også antall skoletilbud reduseres.

Utfordringen med et synkende antall 16–18-åringer vil forsterke seg og fortsette frem mot 2040. Se vedlegg 2: Tilpasning av skole- og tilbudsstruktur fram mot 2040.

3. Mulige effektiviseringstiltak

Fylkesdirektøren har laget følgende forslag til alternativer for å følge opp fylkestingets vedtak om besparelser:

3.1 Økt oppfylling – redusert ekstra tildeling til skolene

Skolene får tildelt midler gjennom en egen ressursfordelingsmodell, som benyttes til å fordele vedtatt budsjett. Skolene blir i hovedsak finansiert ved at de får tildelt et kronebeløp, kalt en elevsats, per elev. Desto flere elever i klassen, desto mer får skolen tildelt for klassen.

Det er ikke mulig for alle skoler å ha fulle klasser med 15 elever på yrkesfag eller 30 elever på studiespesialisering. For å kompensere for redusert tildeling, fordi klassen ikke er full, tildeles små skoler (vanligvis skoler som ikke har fulle klasser) en ekstra sum for å finansiere opplæringen. Denne ekstratildelingen kalles utjevningstildeling og kommer på toppen av elevsatsen som gis til alle skoler. Skoler som får både elevsats og utjevningstildeling per elev vil ha en høyere gjennomsnittstildeling enn skoler som ikke får utjevningstildeling.

Ved å øke oppfylling av klassen vil behovet for utjevningstildeling gå ned, og gjennomsnittskostnaden bli redusert. Vi vil i det følgende beskrive to eksempler (alternativer) på hvordan bedre oppfylling kan oppnås.

Alternativ I: Organisatorisk sammenslåing av skoler

Vi foreslår i dette alternativet å redusere kostnader med fire millioner kroner ved organisatorisk å slå sammen fire skoler til to nye skoler. De to nye sammenslåtte skolene vil, etter en eventuell samorganisering, få i oppdrag å refordle skoletilbudene mellom skolestedene og redusere antall parallelle/like grupper med tre til fire grupper per skole. De to nye skolene får, ved en slik organisatorisk sammenslåing, en lavere økonomisk tildeling på cirka to millioner kroner hver gjennom ressursfordelingsmodellen, noe som tilsvarer deler av besparelsene de to nye skolene får ved å fylle opp klassene bedre.

Dette alternativet har selvsagt relativt store konsekvenser for de skolene som blir slått sammen, men de øvrige skolene blir ikke berørt. Dette alternativet gir en innsparing, men er ikke i nærheten av å være stor nok for å håndtere inntektsreduksjonen vi får på lengre sikt, som følger av elevtallsnedgangen i perioden 2029- 2040.

Alternativ II: Ny satsstruktur og krav til oppfylling av grupper

Vi foreslår i dette alternativet å øke oppfyllingen av klasser og grupper ved alle skolene der oppfyltingsgraden er lav. Dette innebærer at vi må planlegge en tilbudsstruktur med fullere klasser og grupper enn i dag. Dette innebærer i tillegg at det samlet sett blir færre parallelle grupper i regionene.

For å øke forutsigbarheten og sikre at det blir økt oppfylling med reduserte kostnader per elev, foreslår vi i dette alternativet å innføre krav til oppfylling for å starte opp klasser. Det er aktuelt å ha et differensiert krav til oppfylling for små og store skoler. Store skoler i Trondheim har allerede i dag fulle grupper.

Et eventuelt krav til oppfylling bør iverksettes senest for skoleåret 2028-2029, når elevtallet begynner å gå ned.

Dersom dette tiltaket gjennomføres allerede nå, blir det videre arbeidet med å tilpasse tilbudsstrukturen etter 2029 og fram mot 2040, enklere.

Innspill fra andre:

De fleste av rektorene ved de videregående skolene mener at vi bør skille mellom VG1 og VG2 når vi vurderer nærhet til skoletilbudet:

- VG1 som nærscole: Det er viktig å opprettholde et bredt og tilgjengelig VG1-tilbud lokalt. Særlig for yrkesfag er nærhet viktig for å sikre godt samarbeid med lokalt næringsliv. Modeller som 1+3 (ett år på skole, tre år i lære) trekkes frem som gode alternativer for elever som ikke ønsker å flytte.

- Sentralisering av VG2: Dersom skoletilbud skal samles, peker de fleste rektorene på at VG2-tilbud i større grad bør fordeles regionalt. Det er større forståelse for at elever på VG2-nivå må reise eller bo på hybel for å få ønsket tilbud.
- Robuste fagmiljøer: Enkelte av rektorene påpeker at det er krevende å skape god kvalitet og stabile fagmiljøer dersom tilbudene spres for mye utover. Spesielt i Trondheim nevnes det at flere tilbud (f.eks. restaurant- og matfag, helse- og oppvekstfag og salg, service og reiseliv) burde vært samlet på færre skoler.

En samlet rektorgruppe foretrekker krav om å fylle opp klassene fremfor effektiviseringstiltak i form av prosenttrekk i budsjettet. Samtidig presiseres det at man ikke ønsker en absolutt minimumsgrense for oppfylling av grupper. Skolene ønsker heller å finne gode, fleksible løsninger lokalt i dialog med skoleeier, ettersom skolene selv er best i stand til å se hva som fungerer i praksis.

Det kom ikke fram noen innspill på folkemøtene i mai som var knyttet til oppfylling, men det kom innspill om samling av tilbud. Deltakere i flere regioner meldte tilbake om at det var ønske om en størst mulig bredde på VG1, mens tilbudene i større grad kunne samles på færre steder på VG2.

Fylkesdirektørens vurdering:

Fylkesdirektøren vil i forslag til tilbudsstruktur for skoleåret 2028-2029 komme med forslag til samling av tilbud, gitt at fylkestinget i desember 2026 gir sin tilslutning til innføring av krav til oppfylling og samling av tilbud.

Fylkesdirektøren vil, sammen med skolene og de tillitsvalgte, i løpet av våren 2027 utarbeide forslag til ordning for oppfylling av tilbud. Det vil bli laget differensierte ordninger for små- og mellomstore skoler. Ved de store skolene i Trondheim er det i praksis allerede krav til 100% oppfylling.

Det vil også i løpet av våren 2027 komme et forslag til justering av utjevningstildeling til skolene, som en følge av samling av tilbud og krav til oppfylling.

- Utjevningstildelingen gis pr elev og er avhengig av skolestørrelsen. Den er utformet på en slik måte at den øker tildelingen pr elev til mindre skoler sammenliknet med større skoler, og tilskuddet øker jo flere elever de mindre skolene har (øker ved økt oppfylling). Se også forklaring av ressursfordelingsmodellen nederst i dette dokumentet.

3.2 Reduksjon av antall kostbare tilbud – redusert antall plasser eller reduserte kostnader per plass?

Med kostbare tilbud mener vi alle tilbud som har en høyere kostnad enn de studieforberedende utdanningsprogrammene unntatt musikk. Det er i hovedsak tre kategorier av dyre tilbud:

- a) Musikk
- b) Ekstra satsing på idrett
- c) Yrkesfag¹

I handlings- og økonomiplanen for 2026-2029 er det vedtatt en reduksjon av kostnadene ved dyre tilbud på om lag 25 millioner kroner. Ved å redusere antall plasser på yrkesfag vil besparelsene øke vesentlig også etter 2029.²

a) Musikk

Det er mulig å redusere kostnadene for musikktilbudet med ca. åtte millioner kroner, og det er to alternativer som peker seg ut:

Alternativ 1: Redusere elevsatsen fra 184 100 kr til 150 000 kr per elev

Et slikt tiltak kan føre til at kvaliteten på den praktiske musikkopplæringen blir noe lavere. Samtidig beholder vi dagens antall elevplasser og tilgjengelighet til et musikktilbud nært ungdommer i Trøndelag. Alle elevene på musikk vil bli berørt, men tiltaket har mindre samfunnsmessige konsekvenser. Se «Rapport om organisering og ressursbruk for musikktilbudene i Trøndelag»³ for en nærmere vurdering av konsekvenser ved redusert elevsats på musikk.

Alternativ 2: Legge ned to musikktilbud i Trøndelag

Kvaliteten på opplæringen opprettholdes, men ved færre skolesteder, og dermed med færre elevplasser totalt i fylket. Dette berører først og fremst elever nært de to musikktilbudene som eventuelt legges ned, og kan derfor ha større samfunnsmessige konsekvenser enn om vi reduserer elevsatsen. Se også «Rapport om videregående opplæring i musikk, dans, drama»⁴ og presentasjon

¹ Yrkesfag omfatter også løp der elevene får både studie- og yrkeskompetanse eller spesialtilpassede løp mot studiekompetanse på yrkesfag. Det omtales ikke videre i notatet av forenklingshensyn.

² Dette henger sammen med at opplæring i bedrift m.m. fordeler opplæringsaktivitetene over mer enn tre år.

³ Se [Rapport om organisering og ressursbruk for musikktilbudene i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune 2026](#)

⁴ Se [Rapport om videregående opplæring i musikk, dans, drama, Trøndelag fylkeskommune 2020](#)

av rapport: «Kunstfaglig kompetanse i arbeid og lokalsamfunn basert på tidligere elevers erfaringer fra musikk, dans og dramalinja i Namsos»⁵.

Mange av elevene som har gått på musikk, dans og drama ender opp som viktige ressurspersoner i sitt lokale kulturliv. Tiltaket kan få konsekvenser for rekrutteringen til arbeidsliv og kulturliv, inkludert frivilligheten. Dette kan medføre et fattigere kulturliv i lokalsamfunnet, og videre til redusert bolyst.

Ingen av de to alternativene reduserer muligheten for å få et vitnemål med studiekompetanse.

Det er mulig å tilby musikk som valgfritt programfag til valg ved skoler som tilbyr studieforberedende utdanningsprogram.

b) Ekstra satsing på idrett

Trøndelag har en satsing på idrett utover det å tilby idrettsfag ved fem videregående skoler⁶. Denne ekstrasatsingen kalles for «spisset toppidrett» og er på et idrettslig nivå som er over faget toppidrett som skoler med idrettsfag tilbyr.

Fylkesdirektøren satte ned en arbeidsgruppe høsten 2025 som skulle vurdere om det er mulig å forenkle og effektivisere denne satsingen. I mandatet presiseres det at det skal være mulig «å legge til rette for at elevene greier å gjennomføre utdanningen sin samtidig med at de satser på idretten».

Arbeidsgruppa leverte en rapport i januar 2026. I rapporten foreslås en rekke forenklinger og prioriteringer. Det foreslås nytt navn og mål, ny organisering, en presisering av ansvar og beskrivelse av kvalitet. I tillegg har arbeidsgruppa utarbeidet en ny og forenklet økonomisk modell med en egen konsekvensanalyse.

Den nye økonomiske modellen vil fremdeles gi rom for en god tilrettelegging for de elevene som ønsker å satse på en idrettslig karriere samtidig som de tar videregående utdanning. Modellen gir samtidig en økonomisk besparelse i og med at fylkeskommunen kun dekker kostnader til satsing i skoleregi, og at idretten må ta et større ansvar for det som skjer i egen regi. Vi foreslår dermed å fortsette satsingen på idrett, men å redusere kostnadene. Det betyr en tydeligere rollefordeling mellom hva som er skolens ansvar og idrettens ansvar. Det som skjer utenfor skolens regi, blir idrettens ansvar.

Spisset toppidrett har vært et tilleggsgode for enkelte elever/utøvere for å satse på idretten sin i tillegg til skolegangen. Ungdommene/utøverne vil også uten en ekstra satsing på idrett ha gode muligheter for å oppnå vitnemål med studiekompetanse, i tillegg til at de får mulighet til å satse på idretten sin.

⁵ Se [Presentasjon av rapport: Kunstfaglig kompetanse i arbeid og lokalsamfunn basert på tidligere elevers erfaringer fra musikk, dans og dramalinja i Namsos, SINTEF 2026](#)

⁶ Meråker vgs, Strinda vgs, Steinkjer vgs, Oppdal vgs og Heimdal vgs

I rapporten drøftes det om akademier, som for eksempel RBK-samarbeidet, skal tas ut av ordningene vi har i dag og etableres som en egen ordning.

c) Reduksjon i andel og antall elever på yrkesfag

Elevsatsen for yrkesfaglige utdanninger er høyere enn elevsatsen for studieforberedende utdanninger. Dette har blant annet med klassestørrelser og behov for areal og utstyr å gjøre. Dersom andelen av ungdommene som velger yrkesfaglige utdanninger reduseres, vil også den gjennomsnittlige kostnaden per elev gå ned. I tillegg er kostnaden for opplæring i bedrift enda høyere enn i skole, blant annet på grunn av utgiftene til fagprøver og at lærlingetilskuddet er høyere enn elevsatsen for yrkesfag.

Våren 2026 økte antallet søkere til yrkesfag, både i prosent og antall elever. Vi ser nå at det i enkelte regioner er en relativt liten andel av elevene som søker seg til studieforberedende utdanningsprogram. Dette kan være utfordrende når vi legger arbeidslivets kompetansebehov til grunn – det er behov for utdanninger både på fagarbeidernivå og universitetsnivå. Det er krevende å finne den riktige balansen i og med at det kan se ut som vi kommer til å mangle arbeidskraft innenfor mange områder i framtida.

Hvis vi reduserer antall plasser på yrkesfag, vil vi i utgangspunktet få færre lærlinger.

Samtidig er det nå en større andel av elevene på yrkesfag som velger å ta påbygging etter de to første årene på skolen, i stedet for å bli lærlinger. For disse elevene fungerer yrkesfag i praksis bare som en dyrere vei til å få studiekompetanse. Riktignok med mer praktisk opplæring på Vg1 og Vg2. Konsekvensen er at vi ikke får så mange nye lærlinger som vi burde forvente ut fra det høye antallet søkere til yrkesfag.

Vi vil altså kunne få like mange lærlinger, selv om vi reduserer antall plasser på yrkesfag, dersom flere elever enn i dag går ut i lære i stedet for å begynne på påbygging etter de to første årene.

Det er allerede utfordrende å opprettholde studieforberedende utdanningsprogram ved enkelte av skolene i Trøndelag. For å kunne opprettholde tilbud ved skolene, er vi avhengige av at en større andel velger studieforberedende utdanninger i en tid der vi står overfor en nedgang i ungdomskullene. De studieforberedende utdanningsprogrammene er de primære rekrutteringskildene for utdanninger som krever realfaglig fordypning.

Én mulig tilnærming kan være å samle studieforberedende utdanningsprogram på færre skoler i regionene for å opprettholde bredde i programfagtilbudet, men vi er usikre på om dette fører til at flere søker seg til studieforberedende fag.

Innspill fra andre:

Reduksjon av kostbare tilbud er også drøftet med rektorene ved de videregående skolene. Flere peker på at vi bør ta ned kostnadene på de dyreste tilbudene, som påbygging til generell studiekompetanse, spisset toppidrett og musikk, men meningene er noe forskjellige. For påbygging (spesielt påbygging rett etter VG2) foreslås det alternative løsninger, som en kombinasjon av nettskole og læretid.

På folkemøtene i mai var det en del forskjeller mellom regionene når det gjelder spørsmålet om hvilke utdanningstilbud som bør skjermes og hvilke som bør reduseres:

- Spisset toppidrett: På tvers av nesten alle regioner er det enighet om at spisset toppidrett er et tilbud som kan kuttes eller reduseres for å spare penger, ettersom det ikke er lovpålagt og kun gjelder for få elever. I Trondheim og på Innherred advares det imidlertid om at et kutt her vil kunne føre til at dyre private aktører (som Norges Toppidrettsgymnas og Wang) tar over tilbudet.
- Musikk, dans og drama (MDD): Her er de regionale forskjellene store. I Trondheim og på Innherred/Værnes (og delvis i Namdal) løftes musikktilbudene fram som viktige for kulturlivet, lokal bolyst og institusjoner som Trøndelag Teater. I Trøndelag sør, Trøndelag sørvest og på Fosen mener derimot mange at det er bedre å kutte i musikk og idrett framfor å redusere yrkesfagene, som lokalt næringsliv er helt avhengige av. Som en mellomløsning foreslår flere regioner å effektivisere MDD, for eksempel gjennom mer gruppeundervisning.
- Yrkesfag (YF) og VG3 påbygging til generell studiekompetanse: Distriktene argumenterer for at yrkesfagene er viktige for lokalt næringsliv og bosetting. For å spare penger på yrkesfag foreslår deltakere i flere regioner (inkludert Trondheim, Trøndelag sørvest og Innherred) i stedet å stramme inn på muligheten for å ta påbygg. De mener elever som ønsker studiekompetanse bør rutes direkte til studiespesialiserende løp (ST) fra VG1 for å unngå dyre og avbrutte yrkesfaglige løp.

Fylkesdirektørens vurdering:

Endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereende

For å oppnå endring i andelen som velger yrkesfag er vi avhengige av tydelig kommunikasjon til ungdommer og foresatte fra karriereveiledningen og fra lokale kompetansefora. Ungdommene har krav på inntak på ett av tre søkte Vg1, så det er ikke mulig å oppnå ønsket endring kun ved hjelp av dimensjonering av opplæringstilbudet⁷.

⁷ Se opplæringsloven § 5-1: [Lov om grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa \(opplæringslova\) - Kapittel 5 Rett til videregående opplæring - Lovdata](#)

Fylkesdirektøren foreslår følgende alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende:

Reduksjon i antall plasser på VG1 yrkesfag	Gir følgende reduksjon i kostnader i 2029	Gir følgende reduksjon i kostnader i 2032	Merknad
60	6,6 millioner kr	11,6 millioner kr	Besparelsene etter 2029 kommer som en følge av reduksjonen i VG1 i 2027
80	8,7 millioner kr	15,3 millioner kr	
90	9,8 millioner kr	17,4 millioner kr	

Tabell 2

Vi har 30 videregående skoler med yrkesfaglige utdanningsprogram. Avhengig av hvilket av de tre alternativene i tabell 2 vi velger, blir reduksjonen i antall VG1-plasser på mellom to og tre elever per skole i gjennomsnitt. Av pedagogiske og økonomiske årsaker er det mest naturlig å samle reduksjonen på færre skoler. I praksis betyr dette en reduksjon med ca. én VG1 yrkesfagklasse med 15 elever i hver region fra høsten 2027.

I tabell 3 nedenfor for foreslåtte tiltak 2027-2028 bruker vi følgende fargekoder:

- Tiltak vi foreslår for å redusere med 60 plasser på VG1: Svart tekst
- Tiltak vi foreslår for å redusere med 80 plasser: Svart tekst + blå tekst
- Tiltak vi foreslår for å redusere med 90 plasser: Svart tekst + blå tekst + grønn tekst

Region	Hva skal vi redusere på VG1 yrkesfag?	Hva øker vi i stedet på studieforberedende?	Merknad
Namdalen	Olav Duun vgs: redusere fra 2 til 1 klasse på VG1 elektro og datateknologi	Olav Duun vgs: fyller opp ledige plasser på VG1 studieforberedende utdanningsprogram	Det er ikke nok søkere til 3 klasser elektro og datateknologi i region Namdalen
Innherred	Steinkjer vgs: redusere fra 2 til 1 klasse på VG1 restaurant- og matfag Levanger vgs: redusere fra 3 til 2 klasser på VG1 teknologi- og industrifag	Steinkjer vgs: øke med totalt 1 klasse på VG1 studieforberedende utdanningsprogram Levanger vgs: fyller opp ledige plasser på VG1 studieforberedende utdanningsprogram	Det er ikke nok søkere til 2 hele klasser restaurant- og matfag ved Steinkjer vgs Aker Solutions har redusert kapasitet i en periode framover, noe som vil påvirke rekrutteringen fra teknologi- og industrifag

Fosen	Åfjord vgs: legge ned VG1 bygg- og anleggsteknikk, VG2 betong og mur og VG2 tømrer	Åfjord vgs: fylle opp eksisterende klasse på VG1 studiespesialisering	De tilbudene vi foreslår å legge ned ved Åfjord vgs har de siste årene hatt 0-5 søkere
Værnes	Ole Vig vgs: redusere fra 3 til 2 klasser på VG1 helse- og oppvekstfag	Selbu vgs: fylle opp eksisterende klasse på VG1 studiespesialisering	Det var en stor dreining av søkningen fra studieforberedende til yrkesfag fra 2025-2026 til 2026-2027. Vi regner med at dette normaliserer seg i 2027.
Trondheim	Byåsen vgs: redusere fra 3 til 2 klasser på VG1 restaurant- og matfag	Fordeles på studieforberedende utdanningsprogram ved skoler i Trondheim	Det ble opprettet en ekstra klasse restaurant- og matfag skoleåret 2026-2027, grunnet særlige forhold. Vi forventer normal aktivitet fra høsten 2027.
Trøndelag sør	Røros vgs: redusere fra 2 til 1 klasse på VG1 helse- og oppvekstfag	Røros vgs: fylle opp eksisterende klasse på VG1 studiespesialisering	Det er ikke nok søkere til 2 hele klasser helse- og oppvekstfag ved Røros vgs
Trøndelag sørvest	Kyrksæterøra vgs: legge ned VG1 bygg- og anleggsteknikk (1 klasse) Orkland vgs: redusere fra 1,5 til 1 klasse på VG1 salg, service og reiseliv Orkland vgs: redusere fra 2 til 1 klasse på VG1 bygg- og anleggsteknikk	Fordeles på studieforberedende utdanningsprogram ved skoler i regionen	Det er normalt 4-6 søkere til VG1 bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra vgs, noe som er for lavt til å starte opp tilbud Normalkapasiteten ved VG1 salg, service og reiseliv er 1 klasse ved Orkland vgs Det ble opprettet en ekstra klasse bygg- og anleggsteknikk skoleåret 2026-2027, grunnet særlige forhold. Vi forventer normal aktivitet fra høsten 2027.

Tabell 3 over viser hvor vi foreslår å redusere utgiftene på yrkesfagene for skoleåret 2027–2028. Den endelige oversikten over hvilke skoler og utdanningsprogram som blir berørt, bestemmes i politisk sak om tilbudstilpasningen i mai 2027. Utdanningsprogram som det allerede er vedtatt at ikke starter opp i skoleåret 2026–2027, vil bli lyst ut igjen for skoleåret 2027–2028 med mindre det står noe annet i tabellen.

Våre forslag til tilbudsendringer som beskrives i tabellen er nødvendige av økonomiske grunner, men de vil også bidra til en bedre balanse mellom yrkesfag og studieforberedende utdanningsprogram.

Fylkesdirektøren ønsker å øke andelen elever på studieforberedende enda mer enn det tabellen viser. Dette er nødvendig for at vi skal kunne beholde et bredt og variert tilbud av studieforberedende fag i alle deler av fylket. Det vil i framtida være stor etterspørsel etter arbeidstakere som har gjennomført universitets- eller høyskoleutdanning, for eksempel leger, sykepleiere, lærere og ingeniører.

Siden det blir færre 16–18-åringer i årene fremover, vil ikke ungdomskullene alene være store nok til å dekke behovet for både lærlinger og folk med høyere utdanning. Hvordan vi fordeler plassene mellom yrkesfag og studieforberedende, avgjør derfor i stor grad hvilke kompetansebehov samfunnet får dekket – og hvilke som forblir udekket.

I tillegg foreslår vi noen endringer for videregående opplæring for voksne. Disse har vi samlet i vedlegg 4.

Våren 2026 ble kapasiteten på overgangstilbudet for minoritetsspråklige redusert. Dette videreføres for skoleåret 2027–2028, fordi vi forventer at antallet flyktninger som kommer hit vil fortsette å synke.

Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen på forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028.

Endringer i satsningen på idrett

Fylkesdirektøren foreslår følgende endring i satsningen på idrett (tidligere kjent som spisset toppidrett):

- Nytt navn på satsningen på idrett: «Trøndermodellen, best på kombinasjonen toppidrett og utdanning»

Endring i finansiering:

- Oppdal videregående skole: Reduksjon i tildeling til alpint på 1,3 millioner kroner.

- Heimdal videregående skole: Reduksjon i tildeling til hopp, kombinert, langrenn og håndball på til sammen 2,4 millioner kroner.
- Strinda videregående skole: Her ønsker fylkesdirektøren å videreføre ordningen med akademi for fotball, og foreslår derfor ingen endring i tildelingen til fotball.
- Satsingen på fotball tas ut av spisset toppidrett og videreføres som en akademiordning. Den videreføres på de vilkårene den hadde før samarbeidet ble tatt inn i ordningen spisset toppidrett.
- Meråker videregående skole: Reduksjon i tildeling til langrenn på til sammen 380 000 kroner.
- Steinkjer videregående skole: Reduksjon i tildeling til langrenn på til sammen 380 000 kroner.
- Fylkesdirektøren støtter forslag til forenkling av ordningen slik det framkommer av [rapport om satsning på idrett i Trøndelag](#). Fylkesdirektøren viser til rapporten for mer detaljer om de foreslåtte endringene.

Det brukes i dag ca. 20,2 millioner kroner til satsing på spisset toppidrett. Vi foreslår å redusere dette til litt under 12 millioner kroner. Arbeidsgruppa har foreslått en forenkling av økonomimodellen som innebærer en besparelse på vel åtte millioner kroner. Den nye økonomimodellen tar utgangspunkt i en basistildeling i tillegg til at den tar hensyn til idrettens kompleksitet, kjønn og antall utøvere. En reduksjon i tildelingen vil innebære at skolene må tilpasse både satsing og aktivitetsnivå til en redusert økonomisk ramme.

Satsing på akademiet for fotball videreføres på dagens nivå, og tas ut av ordningen spisset toppidrett. Strinda videregående skole må imidlertid gå gjennom organiseringen av timebruken i fellesfag, herunder leie av ekstra lokaler for å redusere kostnadene.

Tilbudene som får redusert tildeling vil fremdeles ha en betydelig høyere tildeling enn de øvrige idrettene som inngår i satsingen på idrett i Trøndelag. Kvaliteten og ambisjonene for satsingen vil imidlertid bli redusert dersom idretten ikke dekker kostnadene med aktivitet utenfor skoletiden. Forslaget til endring i finansieringen dekker skolens kostnader med å holde satsingen på dagens nivå i skoletiden for langrenn, hopp, kombinert, håndball og alpint. For de øvrige idrettene er det ingen større endringer.

Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen på de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag.

Endringer i musikktilbudet

Fylkesdirektøren foreslår følgende endringer i musikktilbudet:

Alternativ 1: Redusere elevsatsen

I rapport om organisering og ressursbruk for musikktilbudene i Trøndelag er det omtalt bruk av fem forskjellige elevsatser (inkludert nullalternativet), med tilhørende tiltak og konsekvenser.

Fylkesdirektøren har i forslaget ovenfor gått for alternativ 2 (150 000 kr) i rapporten. Se rapporten for detaljert informasjon⁸.

Hvis vi reduserer elevsatsen på musikk til 150 000 kr, vil kostnadene reduseres slik over de tre neste skoleårene:

Besparelse år (hele tusen)	2027	2028	2029	2030
1/3 av total besparelse VG1	1309	2880	2880	2880
1/3 av total besparelse VG2		1309	2880	2880
1/3 av total besparelse VG3			1309	2880
Total besparelse	1309	4189	7070	8641

Tabell 4

Alternativ 2: Legge ned musikktilbud ved to videregående skoler

Ved hjelp av dette tiltaket vil vi oppnå omtrent den samme besparelsen som ved å redusere elevsatsen til 150 000 kroner.

Etter innspill i folkemøtene ønsker fylkesdirektøren i tillegg å foreslå to nye alternativer for musikk:

Alternativ 3: Legge ned ett tilbud og en lavere reduksjon av elevsatsen

Dette alternativet er en mellomting mellom alternativ 1 og 2. Kvaliteten på opplæringen tas noe ned, men ikke så mye som i alternativ 2. Dette er med på å holde kvaliteten på tilbudet nærmere dagens nivå. Ved å ta bort ett tilbud holdes besparelsen oppe på samme nivå som i alternativ 1 og 2. Vi kan ha en elevsats på ca. 160.000 kroner.

⁸ Se [Rapport om organisering og ressursbruk for musikktilbudene i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune 2026](#)

Alternativ 4: Ingen endringer i musikk

- På folkemøtene kom det innspill om at musikktilbudet bør forbli uendret. Fylkesdirektøren mener det er mulig å opprettholde musikktilbudet som i dag, men det krever at besparelsen på ca. 8,6 millioner kroner i HØP-perioden som er lagt til musikk, må dekkes ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene.
- Om reduksjonen skal tas på spisset toppidrett, betyr det i praksis at satsingen avvikles og overlates til private aktører. Hvis private skoler overtar driften, vil det i etterkant gi fylkeskommunen krav til ytterligere besparelser, fordi fylkeskommunen får reduserte overføringer fra staten når flere elever går ved private skoler.
- Det er alternativt mulig å kutte litt mer på idrett, litt mer på yrkesfag, og i tillegg kreve at flere tilbud må samles, men den totale besparelsen må fortsatt være på 8,6 millioner kroner.

Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansen om fylkesdirektøren bør gå for alternativ 1, 2, 3 eller 4 når det gjelder endringer i musikktilbudet. Om høringsinstansen ønsker å gå for alternativ 4, ber vi om at det angis hvilke endringer i de øvrige opplæringstilbudet som bør gjennomføres.

Tilbudsstruktur ved Olav Duun videregående skole, byggeprosjektet⁹

Fylkesdirektøren har to alternative forslag til tilbudsstruktur ved Olav Duun videregående skole, byggeprosjektet:

Alternativ 1: Fylkestingssak 38/25 om utbyggingen av Olav Duun videregående skole, med følgende endring: VG2 betong og mur erstattes med VG2 transport og logistikk

I fylkestingssak 38/25 ble tilbud i tabellen nedenfor lagt til grunn for tilbudet ved Olav Duun videregående skole, og dette ble grunnlag for byggeprosjektet. Det er tilbudet med fulle grupper som ble lagt til grunn.

Hovedutvalg for utdanning vedtok følgende i sak 42/25:

Hovedutvalg for utdanning understreker viktigheten av at anlegget på Høknes utbedres i tråd med behovet for skole tilpasset fremtidens behov i Namdalen.

⁹ Vi nevner Olav Duun vgs spesielt i denne høringen fordi vi må ha på plass en tilbudsstruktur som inngår som del av premissene for ombyggingen av skolen, innen desember 2026

Utdanningsprogram	Vedtatt opplæringstilbud					Opplæringstilbud med fulle grupper				
	Vg1	Vg2	Vg3	Annet	SUM	Vg1	Vg2	Vg3	Annet	SUM
Studiespesialisering	45	45	45	-	135	30	30	30		90
Påbygging	-	-	30	-	30			30		30
Musikk, dans og drama, dans	10	10	10	-	30	10	10	10		30
Musikk, dans og drama, musikk	20	20	20	-	60	20	20	20		60
Helse- og oppvekstfag	40	50	-	-	90	45	60			105
Teknologi og industrifag	30	15	-	-	45	30	15			45
Elektro og datateknologi	15	15	-	-	30	15	15			30
Bygg- og anleggsteknikk	30	30	-	-	60	30	30			60
Salg, service og reiseliv	10	10	-	-	20	15	15			30
Idrettsfag og kroppøving	25	25	25	-	75	30	30	30		90
Tilrettelagt opplæring	-	-	-	5	5				5	5
Voksenoppl. og innføringstilbud	10	-	-	30	40	10			30	40
TOTALT	235	220	130	35	620	235	225	120	35	615

Tabell 5

Det er naturlig å justere alternativ 1 i tråd med endrede behov i regionen. I forbindelse med høring om tilbudsstruktur for skoleåret 2025-2026 ba et samlet Namdalen om at skolen burde få VG2 transport og logistikk. VG2 transport og logistikk erstatter VG2 betong og mur, som ikke har vært igangsatt de siste tre årene.

Hovedutvalget vedtok følgende i sak 20/26:

Hovedutvalget ber fylkesdirektøren om å arbeide videre med tilbudet «Rednings- og beredskapsfag» ved Olav Duun vg. skole, og komme tilbake med vurderinger om mulig oppstart fra og med høsten 2027 i tilbudssaken høsten 2026.

Det er naturlig at tilbudet tas inn i tilbudsstrukturen i byggeprosjektet for skolen. Samtidig må vi vurdere om tilbudet skal komme i tillegg til eksisterende tilbudsstruktur, eller om et annet tilbud skal tas ut.

Skolen har gitt innspill om at behovet for videregående opplæring for voksne har økt siden vedtaket om kapasitet som ble gjort i desember 2023. Fylkesdirektøren tar innspillet med i det videre arbeidet. Dimensjoneringen av individuelt tilrettelagt opplæring vil bli vedtatt av fylkestinget i oktober 2026. Dette tas inn i saken om Olav Duun videregående skole som legges fram for fylkestinget i desember 2026.

Alternativ 2: Hovedutvalgssak 42/25 om vurdering av realistiske elevtall

Det kan være grunn til å se på fordelingen av tilbudene mellom skolene i Namdalen før tilbudet ved Olav Duun videregående skole låses. Det kan for eksempel være en mulighet å samle elektro og datateknologi ved Grong videregående skole. Det er også flere overlappende tilbud som bør vurderes.

Om vi ikke tar diskusjonen i løpet av høsten 2026, vil endring av tilbudet grunnet nedgang i antall 16-18 åringer måtte tas ved de to andre skolene i regionen. Fylkesdirektøren foreslår at diskusjonen om fordeling av tilbud framskyndes for Namdalen til tidlig i september 2026. Vi foreslår et arbeidsmøte med rektorene i Namdalen før vi gjennomfører et møte med andre aktører i midten av september.

Fylkesdirektøren ønsker innspill fra særlig Namdalen på hvordan vi bør lande dimensjoneringen av tilbudet i byggeprosjektet ved Olav Duun videregående skole. Vi ønsker innspill på om vi bør gå for alternativ 1 eller alternativ 2 når det gjelder innhold og prosess.

4. Påbygging til generell studiekompetanse

Flere av rektorene har pekt på at man må ta ned kostnadene på de dyreste tilbudene (som påbygging til generell studiekompetanse, spisset toppidrett og musikk). For påbygg (spesielt påbygging rett etter VG2) foreslås det alternative løsninger, som en kombinasjon av nettskole og læretid.

Mange av deltakerne på folkemøtene foreslo å stramme inn på muligheten til å ta VG3 påbygging til generell studiekompetanse. Ved å stille krav om fagbrev først, eller sluse elever som ønsker studiekompetanse direkte inn på studiespesialisering, kan man unngå dyre og avbrutte yrkesfaglige løp.

Hovedutvalg for utdanning vedtok i sak 20/26 blant annet følgende:

Hovedutvalg for utdanning ber fylkesdirektøren i det videre arbeidet med det videregående opplæringstilbudet vurdere dimensjonering og innretning av påbyggstilbudet med sikte på å bidra til at flere yrkesfagelever oppnår fagbrev.

Tabell 6 viser sammenhengen mellom grunnskolepoeng og gjennomføring på påbygging til generell studiekompetanse:

Grunnskolepoeng 24/25	Andel fullført og bestått 24/25	Antall elever 24/25
0 eller ingen	26,5%	34
0-25	33,3 %	6
25-30	31,6 %	38
30-35	52,1 %	71
35-40	73,9 %	157
40-45	79,7 %	207
45-50	89,7 %	146
≥50	92,2 %	90

Tabell 6

Det er, som forventet, en tydelig sammenheng mellom elevenes grunnskolepoeng, og deres gjennomføring på påbygg.

Sammenhengen mellom reduksjon i antall plasser per skoleår som tilbudet dimensjoneres for, og forventet snitt for sist inntatte elev, blir med utgangspunkt i tabellen over som følger:

- 149 færre plasser gir sist inntatte elev et forventet snitt på 3,5
- 306 færre plasser gir sist inntatte elev et forventet snitt på 4,0
- 513 færre plasser gir sist inntatte elev et forventet snitt på 4,5

Dimensjoneringen skal ivareta to hensyn:

- 1) Å få flere elever til å fullføre opplæringa som lærling
- 2) Å sikre at flere av elevene som blir tatt inn til utdanningen, har forutsetninger til å gjennomføre den

Vedtaket, som ble fattet av hovedutvalg for utdanning i sak 20/26, er ikke drøftet på folkemøtene eller med rektorene, ettersom det ble vedtatt etter at disse møtene var gjennomført.

Fylkesdirektørens vurdering:

Fylkesdirektøren er usikker på om en innstramming av dimensjoneringen på påbygging vil medføre at flere ungdommer søker studieforberevende utdanninger. Isolert sett vil en reduksjon av påbygging medføre økte kostnader fordi lærlingetilskuddet er høyere enn tildelingen til en plass på påbygging. Dersom flere velger å søke studieforberevende utdanninger, kan dette likevel oppveie merkostnaden for elever som velger læreløp i stedet for påbygging.

Det er en rekke elever som har planlagt et løp med to år på yrkesfag, og deretter påbygging, fordi de har planer om å studere på høyskole eller universitet etter tre år i videregående opplæring. Dersom det blir innstramming på antall plasser på påbygging, så må de velge et alternativt opplæringsløp i forhold til sin opprinnelige plan. Jo strammere dimensjoneringen blir, jo større sannsynlighet er det at ungdommer velger en annen utdanningsvei. Det er usikkert hvilken søkeradferd vi får etter omleggingen av dimensjoneringen, vi får ikke fasiten før etter at ordningen er innført.

Det vil være nødvendig å informere elever i grunnskole og videregående opplæring om de planlagte endringene i dimensjoneringen av påbygging, så de kan ta informerte utdanningsvalg. Informasjonsmaterialet vil blant annet gi et anslag på hvilket karaktersnitt man må ha for å kunne regne med å bli tatt inn.

Fylkesdirektøren ønsker innspill fra høringsinstansene på hvor stram dimensjoneringen på påbygging bør være, jamfør forslagene over.

5. Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO)

Fylkesdirektøren redegjorde i fylkestingssak 111/25 for behovet for økt kapasitet til et voksende antall elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring (ITO).

I dette kapittelet presenteres forslag til endringer i tilbudsstrukturen i Trondheim for å gi plass til denne elevgruppen. Bakgrunnen er både en forventet generell økning i antall elever med omfattende behov fra grunnskolen og utvidede rettigheter til flere år i videregående opplæring. Dette er elever med betydelige tilretteleggingsbehov, som ofte krever spesialkompetanse, opplæring i små grupper, tilpasset utstyr og fysiske omgivelser som ivaretar læring, trivsel og sikkerhet for både elever og ansatte.

Det forventes særlig en økning i elever som har behov for individuell opplæring i forholdet 1:1 eller 2:1, med tett oppfølging fra personalet. Disse elevene får opplæring som i stor grad avviker fra nasjonale læreplaner i alle fag, og mål fastsettes gjennom individuell opplæringsplan (IOP). De vil i hovedsak ha behov for individuelle læringsarealer, men kan i enkelte tilfeller delta i gruppeopplæring. Dette kan blant annet gjelde elever med omfattende behov for hjelpemidler eller skjerming.

I dagens situasjon har de videregående skolene ikke tilstrekkelig areal til å håndtere den forventede økningen. På kort sikt må derfor areal frigjøres ved omdisponering av eksisterende virksomhet. På lengre sikt kan kapasitetsutvidelse gjennom nybygg bli aktuelt. Skolene i Trondheim er i hovedsak fulle fra høsten 2026 eller planlagt fullt utnyttet innen høsten 2027.

For å frigjøre areal til ITO-elever og eventuelt andre opplæringstilbud, kan en mulig løsning være å flytte Trøndelag høyere yrkesfagskole (THYF) ut av lokalene ved Byåsen videregående skole.

THYF har hatt en betydelig økning i studenttallet de siste årene. Ved studiested Byåsen har antallet søkere denne våren nådd et rekordnivå på 544. Med den økte satsingen på og oppmerksomheten rundt høyere yrkesfaglig utdanning, er det grunn til å forvente at søkertallene vil forbli høye også i årene som kommer.

THYF har videre signalisert behov for større og mer hensiktsmessige lokaler enn de disponerer ved Byåsen i dag, lokaler som i større grad er tilpasset høyere utdanning.

Dette alternativet forutsetter at det gjennomføres en egen utredning av mulige alternative lokaler for THYF.

For å sikre tilstrekkelig kapasitet til nye ITO-elever fra høsten 2028, må endringer i tilbudsstrukturen, og nødvendige ombygginger, gjennomføres i løpet av skoleåret 2027–2028.

Det bør også utredes om interne omdisponeringer ved Byåsen, som følge av flyttingen av THYF, kan gi tilstrekkelig kapasitetsøkning for ITO uten ytterligere endringer i tilbudsstrukturen. Dersom dette ikke gir gode løsninger, må det vurderes å flytte utdanningsprogrammer.

Fylkesdirektøren vil i så fall prioritere å flytte hele utdanningsprogrammer mellom skoler. Hvis mottakerskolen allerede tilbyr det aktuelle programmet, kan det også være aktuelt å flytte deler av programmet.

I tråd med tilbudsprinsippene for Trondheim skal det så langt som mulig opprettholdes fagmiljø med minimum 100 elever innen yrkesfaglige utdanningsprogrammer og fire paralleller innen studieforberevende utdanningsprogrammer.

Fylkesdirektøren ber høringsinstansen om innspill til forslag til plassering av skoletilbud for ITO-elever, og hvilke tilbud som må flyttes ut av de aktuelle skolene.

6. Tilpasse opplæringstilbudet til færre elever

Fra 2027 til 2029 vil antallet 16-18 åringer i Trøndelag reduseres med cirka 375. Nedgang i antall 16-18 åringer vil gi fylkeskommunen reduserte inntekter, og flere tilbud må tas bort på grunn av at det er færre elever som søker.

Det er avgjørende at vi greier å fylle opp klasser og grupper på en bedre måte enn i dag. De store trondheimsskolene må fortsette med fulle klasser slik situasjonen er i dag, og skoler utenfor Trondheim må øke oppfyllingsgraden.

Både rektorer og tillitsvalgte signaliserer at de ønsker at oppgaver tas bort, i stedet for å gjennomføre generelle reduksjoner i budsjettrammen til skolene. Med oppgaver menes blant annet skoletilbud. Det aller meste av potensialet for å ta besparinger gjennom generelle reduksjoner er allerede utnyttet.

For å sikre god oppfylling, er det viktig at det stilles krav til oppfylling for at klasser kan settes i gang. Vi viser til avsnittet om oppfylling av klasser/grupper.

Reduksjonen i antall 16-18 åringer fra 2027 til 2028 er på om lag 100. Denne reduksjonen er så liten at den kan løses gjennom den årlige tilbudstilpasningen som foretas våren før skoleåret starter i august.

Nedgangen fra 2028 til 2029 er på cirka 275 ungdommer, og denne reduksjonen er så stor at tilbudsbredden ved skolene bør reduseres og samles ved færre skoler i regionen for å sikre at skolene har både elever og midler til å drifte tilbudene. Dette må gjøres allerede i tilbudssaken høsten 2027.

Tiltakene som er nevnt i kapitlene 3 og 4 vil holde aktiviteten innenfor rammene trukket opp i handlings- og økonomiplanen. Samtidig vil nedgangen i antall elever fortsette etter 2029.

Utfordringene i perioden 2029-2040 er derfor betydelig større enn i handlings- og økonomiplanperioden 2026-2029. Vi viser til notatet om tilpasning av skole- og tilbudsstruktur fram mot 2040 (vedlegg 2) for detaljer.

7. Samfunnsmessige konsekvenser og elevens beste

Tiltakene som gjelder tilpasning av tilbudsstrukturen fram mot 2029 har i stor grad de samme samfunnsmessige konsekvensene som tiltakene som gjelder tilpasning av skole- og tilbudsstruktur fram mot 2040. Økt oppfylling av klasser kan medføre at tilbud ikke settes i gang dersom det ikke er elevgrunnlag for dem. Organisatorisk sammenslåing av skoler og reduksjon i dyre tilbud kan også medføre en samling av tilbud ved færre skoler eller skolesteder.

Vi viser til vurdering av samfunnsmessige konsekvenser og elevens beste i notatet om tilpasning av skole- og tilbudsstruktur fram mot 2040 (vedlegg 2).

8. Skoleanlegg

Areal i skolebyggene våre er i hovedsak basert på normtall og politiske vedtak om hvordan vi bygger i Trøndelag¹⁰ og ¹¹.

Generelt kan innholdet i skolebyggene inndeles i læringsareal og areal til ansatte og fellesfunksjoner. Når grupper og klasser fylles opp, jf. kapitel 3.1, er det særlig læringsareal som berøres. Grovt sett inndeles læringsarealene i teoriareal som alle elever benytter seg av, og spesialrom og verksteder som gjelder den mer praktiske delen av opplæringen. I skolene hvor det er gjennomført byggetiltak de siste 10 årene er det lagt til grunn at læringsarealene skal være tilpasset gruppestørrelser på 15 og 30 elever.

For *alternativ 1* (organisatorisk sammenslåing av skoler) vil det i hovedsak være begrenset behov for byggetiltak ved skolesteder hvor gruppene fylles opp med de opplæringstilbudene som finnes fra før,

¹⁰ Skolebruksplanens fokusområder, [Politiske møter - Møter - Fylkesting \(13.06.2018\)](#)

¹¹ Det er slik vi bygger, [Politiske møter - Møter - Fylkesting \(15.12.2021\)](#)

men da betinget at det ikke blir flere grupper. Hvis omfordeling av opplæringstilbud mellom skolestedene medfører at noen tilbud utgår og elevtallet skal opprettholdes ved å øke antallet grupper i tillegg til oppfylling, vil det medføre et større omfang av byggetiltak. Hvor stort behovet for ombygginger vil bli, må vurderes for hvert skolested.

De samme betydninger for skolebyggene vil gjelde for *alternativ 2* (ny satsstruktur og krav til oppfylling av grupper) som alternativ 1.

Når det gjelder kapittel 3.2 (reduksjon av antall kostbare tilbud) er det spesielt punkt *a) Musikk* og punkt *c) Reduksjon i andel og antall elever på yrkesfag* som berøres i forhold til skolebyggene.

Arbeidsgruppa som har gjennomført utredningen om betydningen av redusert elevsats for musikk, peker på utfordringer som vil oppstå med tilgang på undervisningsrom. Elevenes undervisning i enetimer foregår i små rom. Hvis mere tid skal benyttes i grupper, er det nødvendig å vurdere betydningen dette har i forhold til større og mindre rom. Uansett, vil *Musikk alternativ 1* med redusert elevsats medføre behov for bygningsmessige tilpassinger.

Musikk alternativ 2 med å legge ned to musikktilbud vil medføre behov for ombygginger hvis elevtallet skal opprettholdes og erstattes av et annet opplæringstilbud ¹².

Reduksjon i omfanget av elevplasser innen yrkesfag vil i seg selv ikke medføre behov for byggetiltak, men medføre at lokaler som spesialrom og verksteder blir stående tomme. Hvis elevplassene skal erstattes med studiespesialisering, kan det innebære behov for å bygge om spesielt spesialrommene til opplæring i teorirom.

Bygningsmessige konsekvenser av redusert elevtall er omtalt i notatet om tilpasning av skole- og tilbudsstruktur fram mot 2040 (vedlegg 2).

¹² Forutsatt at det ikke er oppfylte grupper og klasser ved de tilbud som erstattes av musikktilbudet.

Ordforklaringer

Tilbudsprinsippene

Fylkestinget i Trøndelag har vedtatt egne tilbudsprinsipper som gir oss retningslinjer for hvordan vi dimensjonerer og fordeler opplæringstilbudene i fylket¹³. Målet med prinsippene er å bygge en stabil tilbudsstruktur som er effektiv både med tanke på drift og arealbruk.

For å tilpasse oss de ulike geografiske og demografiske forskjellene i Trøndelag, er prinsippene delt inn i tre hovedkategorier:

- Felles overordnede prinsipper: Vi dimensjonerer tilbudet på VG1 i tett dialog med regionale kompetansefora, basert på elevgrunnlaget og det regionale arbeidslivets behov. For å sikre relevant kompetanse der skolene selv mangler et lokalt VG2-tilbud, kan vi bruke alternative modeller som bedriftsbasert yrkesopplæring (BYF), distribuerte tilbud og nettskoler.
- På VG1 kan skolene ha overlappende tilbud for å sikre at ungdommer kan få første året på hjemskolen.
- Regioner med store avstander (Fosen, Trøndelag sør, Namdalen, Orkland og Værnes): I disse regionene fordeler skolene VG2-tilbudene mellom seg. Det betyr at elever må forvente å flytte eller bytte skole mellom VG1 og VG2. Alternative opplæringsmodeller (som BYF) benyttes for å kunne slutføre opplæringen lokalt.
- Regioner med kort avstand mellom skolene (Innherred og Trondheim): For å sikre sterke, fullverdige fagmiljøer stilles det krav til tilbudenes størrelse. På yrkesfag bør det samlet sett være minst 60 elevplasser per skole på Innherred, og minst 100 elevplasser i Trondheim. Skolene her må også fordele de tyngste og mest arealkrevende yrkesfagene mellom seg for å unngå unødig overlapp. For studieforberedende bør skolene på Innherred ha tre paralleller, mens skolene i Trondheim bør ha fire paralleller.

Ressursfordelingsmodellen

Ressursfordelingsmodellen er vedtatt av fylkestinget i Trøndelag, og legger grunnlaget for å beregne hvor mye penger hver videregående skole skal få til drift hvert år. Her er de viktigste begrepene som brukes når vi omtaler modellen:

¹³ Se fylkestingssak [56/21](#) og [122/21](#).

Elevsats: Avgjør hvor stor tildeling skolen får pr elev før eventuelle tillegg.

- Er lik for alle skoler
- Avhenger av hvilket utdanningsprogram eleven går ved. Yrkesfagene har høyere elevsats enn de studieforberedende utdanningsprogrammene.

Grunntilskudd: Alle skoler får ett grunntilskudd (ca 1,8 millioner kroner). Mindre skoler får to, tre eller fire grunntilskudd, avhengig av skolestørrelse.

- Dette øker altså tildelingen til mindre skoler, uavhengig av hvor mange elever de har (uavhengig av oppfylling)

Utjevningstildelingen gis pr elev og er avhengig av skolestørrelsen. Det er fem skolekategorier, der gruppe I er de største skolene (gir ingen utjevningstildeling), og gruppe V er de minste skolene (gir høyest utjevningstildeling).

- Dette øker altså tildelingen til mindre skoler, og tilskuddet øker jo flere elever de mindre skolene har (øker ved økt oppfylling)

Fylkestinget vedtar

- den samlede pengepotten for videregående opplæring
- størrelsen på grunntilskuddet
- plassering av skolene i skolekategori

Modellen må gi ulikheter i tildeling mellom skoler fordi den skal opprettholde en desentralisert tilbudsstruktur og gi likeverdige driftsforhold.